

Предметна програма од втор циклус на студии				
1.	Наслов на наставниот предмет	Странските директни инвестиции и глобалните синцири на вредноста		
2.	Код	EUS 520		
3.	Студиска програма	Европски економски студии		
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Економски факултет – Скопје Универзитет „Св. Кирил и Методиј” во Скопје		
5.	Степен (трет циклус)	Втор циклус		
6.	Академска година/семестар	прв (зимски)	7.	Број на ЕКТС
8.	Наставник	Проф. д-р Ирена Кикеркова		
9.	Предуслови за запишување на предметот	Завршен прв циклус на студии со најмалку 240 кредити		
10.	<p>Цели на предметната програма (компетенции):</p> <p>По завршувањето на наставата и положувањето на предметот, студентите треба:</p> <ul style="list-style-type: none"> да владеат со најновите теории од областа на меѓународното движење на капиталот во вид на странски директни инвестиции (СДИ); да го разберат теоретскиот концепт и практичните аспекти на делувањето на транснационалните корпорации (ТНК) како доминантни инвеститори на капитал во вид на СДИ во глобалната економија, а со тоа и како носители на глобализациските текови; да бидат способни да извлекуваат соодветни аналитички и логични заклучоци во смисла на раздвојување на поимите <i>транснационални</i> и <i>мултинационални компании</i> не само од терминолошки туку и од суштински аспект; да го сфатат концептот, суштината, сличностите и разликите меѓу глобалните синцири на снабдување и глобалните синцири на вредноста; да бидат способни да го елаборираат занчењето и важноста на вклучувањето на малите и на средните претпријатија од економиите-увозници на капитал во вид на СДИ во глобалните синцири на вредноста; да се оспособат за критичко размислување и носење на релевантни заклучоци за позитивното и негативното влијание на СДИ врз економската структура, билансот на плаќањата и долгорочниот економски раст и развој на економиите – увозници на СДИ; да сфатат зошто во современото меѓународно окружување за долгорочно стекнување на поволни позиции во меѓународната економија од посебно значење е не само активното учество во увозот на капиталот туку и во извозот на капиталот во вид на СДИ; да се стекнат со најнови информации за улогата и значењето што слободните економски зони ја имаат во меѓународното движење на капиталот во вид на СДИ и во глобалните синцири на вредноста. 			
11.	<p>Содржина на предметната програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> Дефинирање на поимите: транснационални компании, странски директни инвестиции и глобализација Теории за СДИ Мотиви за извоз на капитал во вид на СДИ Мотиви за увоз на капитал во вид на СДИ Противречностите на одобрувањето погодности (incentives) за зголемување на атрактивноста на националната економија за СДИ Анализа на современите текови на СДИ во глобалната економија – најголеми извозници и увозници на капитал по региони, по дејности и најголеми ТНК; Индикатори и начини на мерење на транснационализацијата и на вкупното економско влијание што се остварува со движењето на капиталот во вид на СДИ Глобализацијата и поимот на глобалните синцири за снабдување Глобални синцири на снабдување vs глобални синцири на вредноста Глобализација vs регионализација Најнови сознанија за улогата и влијанието на слободните економски зони врз движењето на капиталот во вид на СДИ 			

12.	Методи на учење: предавања со физичко присуство проследени со пауер поинт презентации, интерактивна настава, проектни задачи и нивни презентации, можности за учење на далечина со помош на електронски платформи					
13.	Вкупен расположлив фонд на време		7 ЕКТС x 25 часови = 175 часови			
14.	Распределба на расположливо време		40+15+120 = 175 часови			
15.	Форми на наставните активности	15.1.	Предавања-теоретска настава	40 часови		
		15.2.	Консултации	25 часови		
	Други форми на активности	16.1.	Проектни задачи	30 часови		
		16.2.	Презентации од студенти	30 часови		
		16.3.	Домашно учење	50 часови		
17.	Начин на оценување		50+40+10 = 100 бода			
	17.1.	Тестови	60 бодови			
	17.2.	Семинарска работа/проект (презентација: писмена и усна)	30 бодови			
	17.3.	Активност и учество	10 бодови			
18.	Критериуми за оценување (бодови/оценка)	помалку од 51 бода		5 (пет) (F)		
		од 51 до 61 бода		6 (шест) (E)		
		од 62 до 71 бода		7 (седум) (D)		
		од 72 до 81 бода		8 (осум) (C)		
		од 82 до 91 бода		9 (девет) (B)		
		од 92 до 100 бода		10 (десет) (A)		
19.	Услов за потпис и полагање на завршен испит		Реализирани активности од точка 15 и 16			
20.	Јазик на кој се изведува наставата		Македонски јазик			
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата		Интерна евалуација и анкета			
22.	ЛИТЕРАТУРА					
	Задолжителна литература					
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
			Hill, Charles	<i>International Business – Competing in the Global Market Place</i> , XIII ed.,	McGrow Hill	2021
		Хил Чарлс	Чарлс В. Ј. Хил: <i>Меѓународен бизнис</i> , 6-то издание, Поглавје 7 – Директни странски инвестиции стр. 236-252. (превод од Проектот на Владата на РМ)	МАГОР	2010	

			WFZO	<i>New World Model – The Future of Industry</i>	WFZO, Geneva	Sept., 2020
			WFZO	<i>The World of Free Zones – Towards a New Trade Order</i>	WFZO, Geneva	2015
			OECD Trade Policy Papers, Marie-Agnes Jouanjean, Julien Gourdon, Jane Korinek	<i>GVC Participation and Economic Transformation: Lessons from three sectors,</i> Working paper	OECD, Paris	27 Nov., 2017
			OECD	<i>Productivity and Jobs in a Globalized World: How can all regions benefit?</i>	OECD, Paris	April, 2018
22.2.	Дополнителна литература					
	Ред. број	Автор	Наслов		Издавач	Година
	1.	UNCTAD: <i>World Investment Report</i> , UNCTAD, Geneva, годишни изданија				
	2.	Службен весник на Македонија, <i>Закон за технолошки индустриски развојни зони</i> , Скопје, февруари, 2019 г.				
	3.	WTO, OECD, The World Bank Group & all.: <i>Global Value Chain Development Report 2019: Technical Innovation, Supply Chain Trade, and Workers in a Globalized World</i> , Geneva, 2019				